

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 20/2013-19

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 16. januára 2013 predbežne prerokoval sťažnosť P. F., B., zastúpeného advokátkou JUDr. K. U., B., vo veci namietaného porušenia jeho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Okresného súdu Zvolen č. k. 13 C 114/2007-531 zo 14. augusta 2012 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť P. F. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 14. novembra 2012 doručená sťažnosť P. F., B.(ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátkou JUDr. K. U., B., ktorou namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane

ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Okresného súdu Zvolen (ďalej len „okresný súd“) č. k. 13 C 114/2007-531 zo 14. augusta 2012 (ďalej len „uznesenie okresného súdu“).

Zo sťažnosti a z k nej pripojených príloh vyplýva:

„Na Okresnom súde v Banskej Bystrici pod spis. zn. 63Cb 108/2003 prebiehalo konanie medzi... Mgr. R. A., advokátom... ako žalobcom a P. F. ako žalovaným o zaplatenie podielovej odmeny za právne zastupovanie... žalobca mal obavu, že sa žalovaný chce vyhnúť povinnosti zaplatiť podielovú odmenu, podal dňa 24. 04. 2003 na Okresný súd návrh na vydanie predbežného opatrenia, ktorým sa domáhal, aby súd zakázal žalovanému nakladať s finančnými prostriedkami, ktoré mal na účtoch v peňažnom ústave, resp. na vkladných knižkách, prípadne aj prostredníctvom iných bankových produktov a to do výšky 700 000,- Sk. Zároveň žiadal, aby súd uložil aj peňažnému ústavu, aby neumožnil žalovanému disponovať s finančnými prostriedkami na jeho účtoch... Okresný súd Banská Bystrica návrhu na vydanie predbežného opatrenia vyhovel...

prvostupňový súd rozsudkom č. k. 63Cb 108/03 zo dňa 26. 10. 2009 rozhodol tak, že návrh žalobcu v celom rozsahu zamietol. Uvedené rozhodnutie potvrdil Krajský súd v Banskej Bystrici rozsudkom č. k. 41 Cob/12/2010 zo dňa 26. 05. 2010, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 12. 07. 2010.

Keďže vydaným predbežným opatrením vznikla sťažovateľovi škoda, túto si uplatnil voči Mgr. R. A. podaním protinávrhu v konaní 63 Cb 108/2003 zo dňa 20. 04. 2005 kde žiadal, aby mu žalobca zaplatil sumu 729 891,- Sk spolu s príslušenstvom... protinávrh sťažovateľ neskôr svojimi podaniami zo dňa 28. 04. 2005, 16. 05. 2005, 29. 07. 2005, 11. 07. 2006 doplnil a rozšíril na sumu 1 862 159,- Sk s príslušenstvom. Uznesením Okresného súdu v Banskej Bystrici č. k. 63Cb 108/2003-229 zo dňa 05. 03. 2007 v spojení s opravným uznesením č. k. 63Cb/108/2003-237 zo dňa 11. 04. 2007 bol vzájomný návrh sťažovateľa vylúčený na samostatné konanie, vedené pod spis. zn. 14C 100/2007 na Okresnom súde v Banskej Bystrici.

Po námietke sťažovateľa voči všetkým sudcom vybavujúcim civilnú agendu na Okresnom súde v Banskej Bystrici pre zaujatosť bola Uznesením Krajského súdu

v Banskej Bystrici č. k. 16NcC 20/07-146 zo dňa 16. 07. 2007 vec prikázaná na prejednanie a rozhodnutie Okresnému súdu vo Zvolene, vedená pod spis. zn. 13C 114/2007.“

Sťažovateľ ďalej uviedol, že 29. apríla 2008 podal „návrh na rozšírenie protinávruhu o sumu 594 000,- Sk, ktorá predstavovala vyčíslený úrok zo zmluvy o pôžičke za obdobie od 29.07.2005 do 29. 04. 2008, uzatvorenej s veriteľom T. D. dňa 21. 03. 2003, ktorému súd Uznesením č. k. 13C 114/2007-197 zo dňa 20. 05. 2008 vyhovel...

Sťažovateľ... podaniami zo dňa 17. 10. 2008, 28. 04. 2008, 28. 03. 2008 doručenými súdu dňa 21. 10. 2008 a 31. 03. 2010 rozšíril svoj protinávrh o ďalšie položky. Okresný súd vo Zvolene Uznesením č. k. 13C 114/2007-348 zo dňa 22. 12. 2010 uvedené zmeny žaloby nepripustil z dôvodu, že návrhy sťažovateľa na zmenu žaloby boli z rôznych právnych titulov, každý bol založený na samostatnom skutkovom základe, ktorý nemá súvis s pôvodne uplatneným nárokom, každý by si vyžadoval samostatné dokazovanie s tým, že výsledky doterajšieho konania nie sú podkladom pre konanie o zmenenom návrhu.

Sťažovateľ návrhmi zo dňa 09. 07. 2012 a 10. 07. 2012 podanými na súde dňa 11. 7. 2012 žiadal o rozšírenie pôvodného návrhu o sumu 40 496,60 EUR spolu s príslušenstvom, ktorá predstavovala ďalšiu škodu spôsobenú mu vydaním predbežných opatrení. Sťažovateľ uviedol, že v dôsledku zablokovania finančných prostriedkov na účte v banke nebol schopný splácať svoje záväzky a nedodrжал zmluvné dojednania dohodnuté v kúpnej zmluve zo dňa 23. 03. 2003, následkom čoho nedošlo k prevodu členských práv a povinností k 3- izbovému družstevnému bytu... o ktorého kúpu mal záujem. Podaním zo dňa 09. 07. 2012 požiadal o rozšírenie svojho návrhu o priznanie úroku zo zmluvy o pôžičke uzatvorenej s veriteľom T. D. dňa 21. 03. 2003 v sume 597,49 EUR mesačne od 29. 05. 2008 do 29. 12. 2010, za každý mesiac zvlášť.

Okresný súd vo Zvolene Uznesením č. k. 13C 114/2007-531 zo dňa 14. 08. 2012... zmeny návrhu nepripustil s odôvodnením, že výsledky doterajšieho konanie nie sú podkladom pre konanie o zmenenom návrhu, pretože súd by nad rámec vykonaného dokazovania musel zisťovať okolnosti ohľadne prevodu členských práv a povinností týkajúcich sa bytu na... ul... a zároveň podotkol, že v prípade oboch podaní ide o vecnú príslušnosť iného súdu než je Okresný súd Zvolen, pretože za vecne a miestne príslušný súd považuje Okresný súd v Banskej Bystrici.“

Sťažovateľ poukazuje na to, že „... jedným z princípov predstavujúcich súčasť práva na riadny proces a vylučujúcich ľubovôľu pri rozhodovaní je aj povinnosť súdu presvedčivo a správne vyhodnotiť dôkazy a svoje rozhodnutie náležité odôvodniť“. Je toho názoru, že „... neboli splnené všetky podmienky pre rozhodnutie súdu podľa § 95 ods. 1, 2 OSP... Uznesením 13C 114/2007-197 zo dňa 20. 05. 2008 súd pripustil rozšírenie jeho návrhu o sumu 594 000,- Sk, ktorá predstavovala vyčíslený úrok zo zmluvy o pôžičke uzatvorenej s veriteľom T. D. dňa 21. 03. 2003 za obdobie od 29. 07. 2005 do 29. 04. 2008 a Uznesením 13C 114/2007-531 zo dňa 14. 08. 2012 rozšírenie pôvodného návrhu nepripustil, hoci sťažovateľ len rozšíril svoj návrh o vyčíslenie úroku z tej istej zmluvy o pôžičke s T. D. za nasledujúce obdobie od 29. 05. 2008 do 29. 12. 2010. V danej veci preto nebolo potrebné vykonať žiadne iné dokazovanie, pretože základ nároku – zmluvu o pôžičke s veriteľom T. D. už súd v konaní skúmal a na pojednávaní dňa 24. 05. 2012 vypočul ako svedka aj T. D. Tým, že prvostupňový súd vec prejednáva dlhší čas, sťažovateľovi priebežne vzniká škoda, spočívajúca v jeho povinnosti platiť dohodnuté mesačné úroky zo zmluvy o pôžičke, ktoré svojim podaním zo dňa 11. 07. 2012 len aktualizoval.

Čo sa týka právneho názoru okresného súdu v napadnutom uznesení ohľadne zmeny vecnej a miestnej príslušnosti... svoje rozhodnutie neodôvodnil žiadnym zákonným ustanovením. Podľa názoru sťažovateľa, jeho podaním zo dňa 11. 07. 2012 nedochádza k zmene vecnej príslušnosti súdu s poukazom na § 9 ods. 1, 2 OSP, kedy aj naďalej vecne príslušným na konanie je okresný súd.

V odôvodnení svojho rozhodnutia okresný súd nepoukázal na žiadny dôvod, na základe ktorého by rozšírením návrhu zo dňa 10. 07. 2012 došlo k zmene, vedúcej bez akýchkoľvek pochybností k zmene podmienok na posudzovanie miestnej príslušnosti súdu.

Záver vyvodené okresným súdom v napadnutom uznesení preto sťažovateľ považuje za nesprávne a nespravodlivé, vydané v rozpore so zákonnou právnou úpravou a rozhodnutie za arbitrárne.“.

Sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd rozhodol týmto nálezom:

„1. Základné právo P. F. na súdnu a inú právnu ochranu podľa článku 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a právo na spravodlivé súdne konanie zaručené v článku 6 ods.

1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Okresného súdu vo Zvolene č. k. 13C 114/2007-531 zo dňa 14. 08. 2012 porušené bolo.

2. Uznesenie Okresného súdu vo Zvolene č. k. 13C 114/2007-531 zo dňa 14. 08. 2012 sa zrušuje a vec vracia Okresnému súdu vo Zvolene na ďalšie konanie.

3. P. F. priznáva trovy právneho zastúpenia 269,58 EUR (slovom dvestošesťdesiatdeväť EUR a päťdesiatosem centov), ktoré je okresný súd vo Zvolene povinný vyplatiť na účet advokátky JUDr. K. U. so sídlom B. do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu. “

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde ústavný súd návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Skúma pritom tak všeobecné, ako aj osobitné náležitosti návrhu (sťažnosti) podľa ustanovenia § 49 až § 56 zákona o ústavnom súde vrátane okolností, ktoré by mohli byť dôvodom na jeho odmietnutie.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je

zjavne neopodstatnený. Ak ústavný súd navrhovateľa na také nedostatky upozornil, uznesenie sa nemusí odôvodniť.

O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu možno hovoriť vtedy, ak namietaným postupom orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú je preto možné považovať takú sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, II. ÚS 70/00, I. ÚS 56/03, IV. ÚS 59/03).

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy sa každý môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nestranným a nezávislým súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch...

Sťažovateľ namieta, že uznesením okresného súdu došlo k porušeniu jeho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. K porušeniu uvedených práv došlo podľa jeho názoru tým, že okresný súd svoje rozhodnutie neodôvodnil, rozhodnutie je nesprávne, nespravodlivé, v rozpore so zákonom a arbitrárne.

Podľa § 95 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“) navrhovateľ môže za konania so súhlasom súdu meniť návrh na začatie konania. Zmenený návrh treba ostatným účastníkom doručiť do vlastných rúk, pokiaľ neboli prítomní na pojednávaní, na ktorom došlo ku zmene.

Dispozícia účastníka konania, ktorou chce meniť svoj návrh, nie je neobmedzená. Zmenený návrh je vo svojej podstate novým návrhom, o ktorom rozhoduje súd v tom istom (pôvodnom) konaní. Je na rozhodnutí súdu, či pripustí alebo nepripustí zmenu návrhu. Pokiaľ by výsledky doterajšieho konania nemohli byť podkladom na konanie o zmenenom návrhu, súd zmenu nepripustí a po právoplatnosti uznesenia pokračuje v konaní o pôvodnom návrhu. Posúdenie, aké sú výsledky doterajšieho konania a či tieto môžu alebo nemôžu byť podkladom na konanie o zmenenom návrhu, patrí do výlučnej právomoci všeobecného súdu. Súd pri svojej úvahe dbá najmä na hospodárnosť konania. Je to práve všeobecný súd, ktorý by o prípadnom zmenenom návrhu konal a rozhodoval, a preto nie je úlohou ústavného súdu hodnotiť, či doterajšie výsledky konania môžu alebo nemôžu byť podkladom na konanie o zmenenom návrhu.

Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu k porušeniu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy by došlo vtedy, ak by komukoľvek bola odmietnutá možnosť domáhať sa svojho práva na nezávislom a nestrannom súde, predovšetkým ak by všeobecný súd odmietol konať a rozhodovať o podanom návrhu fyzickej osoby alebo právnickej osoby (II. ÚS 8/01), alebo ak by v prípade opravných konaní všeobecný súd odmietol opravný prostriedok alebo zastavil o ňom konanie bez toho, aby ho meritórne preskúmal a rozhodol o ňom v spojitosti s napadnutým súdnym rozhodnutím.

Ústavný súd konštatuje, že vzhľadom na podstatu základného práva na súdnu ochranu a dôvody podanej sťažnosti (rozhodnutie je podľa navrhovateľa nesprávne nezákonné, nespravodlivé) okresný súd nemohol tým, že využil svoje oprávnenia dané mu § 95 ods. 2 OSP pri rozhodovaní o nevyhovení pripustenia zmeny žalobného návrhu, porušiť základné právo sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Ústavný súd preto podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde sťažnosť sťažovateľa odmietol ako zjavne neopodstatnenú.

Ústavný súd napokon konštatuje, že sťažnosť je možné odmietnuť aj pre neprípustnosť vyplývajúcu z § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde, podľa ktorého sťažnosť

nie je prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde). Takýmto iným právnym prostriedkom je podľa ústavného súdu možnosť podania novej žaloby, ak budú splnené zákonné predpoklady na prípustnosť a dôvodnosť takejto žaloby podľa príslušných ustanovení Občianskeho súdneho poriadku.

Vo vzťahu k námietkam sťažovateľa, že okresný súd svoje rozhodnutie vo vzťahu k dôvodu nepripustenia zmeny návrhu na začatie konania (že na konanie o zmenenom návrhu by bol vecne a miestne príslušný Okresný súd Banská Bystrica, a nie Okresný súd Zvolen, pozn.) ničím neodôvodnil, je potrebné uviesť, že vzhľadom na to, že okresný súd návrh na zmenu konania nepripustil už z dôvodov, že doterajšie výsledky konania by nemohli byť podkladom na konanie o zmenenom návrhu, nepovažoval ústavný súd za potrebné skúmať, či uznesenie okresného súdu bolo v tejto časti dostatočne odôvodnené.

Z uvedených dôvodov ústavný súd odmietol sťažnosť podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde tak, ako to je uvedené vo výroku tohto uznesenia. Zároveň bolo bez právneho významu zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľa, keďže ústavný súd odmietol sťažnosť v celom rozsahu.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 16. januára 2013